

Cesta vpřed s pomocí finančních nástrojů ESIF

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Finanční nástroje

Finanční nástroje spolufinancované ze zdrojů Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jsou udržitelným a efektivním způsobem investování do růstu a rozvoje lidí, podniků a zdrojů v sektorech zemědělství a lesnictví a do venkovského hospodářství. Mohou podporovat širokou škálu rozvojových cílů ve prospěch rozmanitého spektra příjemců a nabízejí potenciál opětovného využívání zdrojů pro další investice.

Cílem Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV), který je zdrojem financování druhého pilíře Společné zemědělské politiky Evropské unie a patří do Evropských strukturálních a investičních fondů, je posilovat sektory zemědělství a lesnictví a rozvoj venkova obecně.

EZFRV má pro období 2014-2020 plánovaný rozpočet v celkové výši více než 96 miliard EUR. Tato podpora je poskytována do oblastí zemědělství, lesnictví a řízení ochrany přírodního prostředí / přírodních zdrojů, a dále na udržitelný rozvoj venkovské ekonomiky.

Podporu z EZFRV lze poskytovat prostřednictvím grantů a stále více také s pomocí finančních nástrojů.

Poptávka po finančních nástrojích spolufinancovaných z EZFRV roste od roku 2007, a to hlavně v období od finanční a ekonomické krize, která vedla ke škrtům ve zdrojích pro venkov a zemědělství.

Finanční nástroje

- jsou vratné prostředky, tedy splácejí se;
- mají revolvingový charakter, tzn. používají se ve stejné oblasti opakovaně;
- jsou vhodné pro finančně životaschopné projekty, tzn. takové, u kterých se očekává, že budou generovat dostatečný příjem nebo úspory tak, aby byla zajištěna návratnost investované podpory;
- jsou navrženy tak, aby přitahovaly spolufinancování z dalších zdrojů včetně soukromých, s cílem zvýšit objem prostředků k dispozici v daném sektoru/oblasti, kde jsou problémy s přístupem k financím;
- mohou mít formu půjčky, záruky nebo kapitálu;
- mohou podporovat i rozvoj na straně nabídky tím, že přispívají k pozitivnímu vývoji trhu;
- lze je využívat v kombinaci s granty; a
- nakládání s nimi mohou řídit národní nebo regionální banky, mezinárodní organizace typu Evropské investiční banky nebo Evropského investičního fondu, zprostředkující orgány a (jen pokud jde o půjčky a záruky) řídicí orgány.

Projevem uznání výhod finančních nástrojů je skutečnost, že v období 2014-2020 je jejich využívání rozšířeno do **všech tematických cílů** a očekává se, že tento proces bude stále intenzivnější v důsledku zkvalitňování a větší flexibility možností realizace.

Finanční nástroje mohou být spolufinancovány z EZFRV na **podporu investičních priorit uvedených v programech rozvoje venkova (PRV) v rámci EZFRV**, formulovaných členskými státy EU. Mohou podpořit realizaci mnoha opatření zahrnutých do EZFRV pod podmínkou, že tato opatření se zaměřují na **identifikované mezery na trhu**, např. na oblasti, kde banky nejsou ochotné půjčovat a/nebo kde soukromý sektor není ochotný investovat, jako třeba do malých farem nebo nových zemědělských podniků bez dostatečné historie nebo majetku coby bankovních záruk.

Finanční nástroje tak mohou přispívat k zajištění realizace většiny priorit definovaných EU v oblasti rozvoje venkova.

- podpora přenosu znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a venkovských oblastech;
- zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a životaschopnosti zemědělských hospodářství;
- podpora pro organizaci potravinového řetězce;
- podpora efektivního využívání zdrojů a přechod na nízkouhlíkové hospodaření přizpůsobené změnám klimatu v zemědělství, potravinářském odvětví a v lesnictví; a
- podpora sociálního začleňování, redukce chudoby a hospodářského rozvoje venkovských oblastí, zejména s ohledem na vytváření a rozvoj malých podniků a tvorbu nových pracovních míst.

Finanční nástroje v rámci EZFRV jsou **dostupné všem potenciálním příjemcům v zemědělství, lesnictví a venkovských oblastech, kteří přicházejí s finančně životaschopnými projekty.**

Nabízí se celá řada možností implementace **finančních nástrojů podporovaných z EZFRV:**

- **Půjčky**, které lze poskytovat v situacích, kde nejsou k dispozici komerční zdroje (např. od bank), nebo kde jsou vhodné lepší podmínky (např. nižší úroková sazba, delší doba splácení, menší náročnost na záruky). Například je možné farmářům nabízet půjčky, které jim a jejich rodinám pomohou diverzifikovat zdroje příjmů rozvojem takových aktivit, jako je agroturistika nebo potravinářský provoz, například restaurace prodávající místní produkty, nebo lze poskytovat investiční podporu začínajícím farmářům či investovat do zemědělských strojů, které umožní zvýšit výkonnost a udržitelnost farem.
- **Mikroúvěry**, tedy půjčky v nižších částkách, určené pro lidi, kteří z nějakého důvodu nemají přístup ke komerčním finančním službám; často se poskytují na krátkou dobu a požadované záruky jsou mírné, nebo nejsou žádné; jedná se např. o úvěry farmářům na nákup vybavení, které jim umožní zvýšit přidanou hodnotu nebo kvalitu sklizně, nebo o projekty v rámci komunitních rozvojových strategií.

- **Záruky** pro věřitele, že jimi poskytnuté prostředky budou uhrazeny v případě, že dlužník ztratí schopnost splácet. Toto může pomoci kupříkladu podnikům, které se zaměřují na investice do bioekonomiky nebo zvyšování efektivního využívání zdrojů, nebo farmářům, kteří mají potřebné dovednosti a možnost získat finance u bank, ale chybějí jim požadované záruky nebo jistiny.
- **Kapitál**, tedy kapitálová investice do firmy výměnou za kompletní nebo částečný podíl v daném podniku; kapitálový investor může převzít určitou roli v řízení podniku a podílet se na rozděleném zisku, a v pozdější fázi může se ziskem prodat svůj podíl. Kapitálové nástroje jsou nejrelevantnější pro rizikovější firmy a podniky s vyšším potenciálem růstu - např. MSP podnikající v produkci biopotravin a investující do nových technologií zpracování surovin.

Finanční nástroje lze také nabízet v kombinaci s granty a dalšími formami podpory. Často je nutné zlepšit připravenost subjektů na investice, což je základním předpokladem přilákání investičních fondů. Prostřednictvím EZFRV lze poskytovat i poradenskou a další podporu.

Finanční nástroje spolufinancované z EZFRV mohou přispívat k dlouhodobému rozvoji a diverzifikaci sektoru a investic do něj, a to podporou aktivit v často podfinancovaných oblastech a stimulací přípravy komerčně životaschopných projektů, což vede k tvorbě nových tržních příležitostí. Mohou také vytvářet příležitosti pro investory a finanční zprostředkující orgány. Přístup k financím je pro firmy podnikající v zemědělství a lesnictví většinou nákladnější a složitější. V mnoha členských státech jsou tyto sektory bankami a dalšími finančními institucemi považovány za vysoce rizikové z hlediska půjček a dostupnosti úvěrů. Zapojením finančních nástrojů krytých veřejnými zdroji a následným sdílením rizik se některé projekty mohou stát atraktivnější investiční příležitostí.

Další informace

Informace na téma rozvoje venkova:

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_cs.htm

Referenční příručka pro řídicí orgány na téma finanční nástroje v rámci programů ESIF:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Informace o metodice ex-ante hodnocení finančních nástrojů:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Internetové stránky 'fi-compass', platformy pro poradenské služby týkající se finančních nástrojů v rámci ESIF:

<http://www.fi-compass.eu/>

Další informace o zákonné úpravě Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova včetně prováděcích předpisů a delegovaných aktů:

<http://enrd.ec.europa.eu/en/policy-in-action/cap-towards-2020/rdp-programming-2014-2020/policy-overview>

Informace na téma veřejné pomoci v zemědělství, lesnictví a na venkově:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/index_en.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg